

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26Co/20/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216512
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312216512.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaniach navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 10C/106/2013-101 zo dňa 17. júla 2014, výzve Okresného súdu Nitra č.k. 10C/106/2013-131 zo dňa 25. augusta 2014 a uzneseniu Okresného súdu Nitra č.k. 10C/106/2013-146 zo dňa 23. septembra 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 10C/106/2013-101 zo dňa 17. júla 2014 p o t v r d z u j e.

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č.k. 10C/106/2013-146 zo dňa 23. septembra 2014 p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením č.k. 10C/106/2013-101 zo dňa 17. júla 2014 uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie, ktorý je 20,- eur podľa položky č. 7a) Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak poplatok v určenej lehote nebude zaplatený, bude ho súd vymáhať. Poukázal pritom na ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie. Keďže napadnuté uznesenie ani neobsahuje žiadne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu, môže navrhovateľ len hádať. Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie. Navrhovateľ podal odvolanie proti rozsudku, a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Navrhovateľ preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp. zn. 4Cdo 39/2007. V prílohe zák. č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľovi preto bola v rozpore s týmto zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva navrhovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho

dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. Zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku, vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy, vylúčené. Navyše, podľa ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bol návrh navrhovateľom podaný pred 01. 10. 2002, konanie teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z., preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do 30.09.2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Súd prvého stupňa výzvou č.k. 10C/106/2013-131 zo dňa 25. augusta 2014 vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy zaplatil súdny poplatok za podané dovolanie, ktorý je 40,- eur podľa položky č. 7a) Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak poplatok v určenej lehote nebude zaplatený, súd konanie zastaví podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. Poukázal pritom na ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení.

Aj proti tejto výzve podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie. Keďže napadnuté uznesenie ani neobsahuje žiadne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu, môže navrhovateľ len hádať. Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podliehala podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. Navrhovateľ podal odvolanie proti rozsudku, a nie žalobu. Súdom nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku. Navrhovateľ preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp. zn. 4Cdo 39/2007. V prílohe zák. č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľovi preto bola v rozpore s týmto zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva navrhovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. Zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku, vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy, vylúčené. Navyše, podľa ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bol návrh navrhovateľom podaný pred 01.10.2002, konanie teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z., preto je nutné v súvislosti s podaným dovolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do 30.09.2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Následne súd prvého stupňa uznesením č.k. 10C/106/2013-146 zo dňa 23. septembra 2014 dovolacie konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 2, § 10 ods. 1, § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o súdnych poplatkoch) a zistením, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdom dňa 28.09.2012 domáhal od odporcu zaplata majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Okresný súd Nitra rozsudkom návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Uvedený rozsudok napadol navrhovateľ odvolaním, pričom Krajský súd v Nitre odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Nitre následne podal navrhovateľ dovolanie. Prvostupňový súd vyzval navrhovateľa na zaplata súdneho poplatku za podanie dovolanie vo výške 40 eur v lehote 10 dní a zároveň navrhovateľa poučil, že ak nebude súdny poplatok v určenej dobe

zaplatený v správnej výške, súd konanie zastaví. Predmetná výzva bola navrhovateľovi doručená dňa 04.09.2014. Proti výzve podal navrhovateľ odvolanie. Po preskúmaní spisového materiálu súd prvého stupňa konštatoval, že konanie je potrebné zastaviť, nakoľko navrhovateľ súdny poplatok za dovolanie v lehote 10 dní nezaplatil. K podaniu navrhovateľa súd uviedol, že súd uložil navrhovateľovi povinnosť uhradiť súdny poplatok za dovolanie výzvou v zmysle § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, čiže nie je možné na výzvu aplikovať ustanovenia, ktoré určujú formu uznesenia. Súd prvého stupňa zároveň dodal, že v predmetnej výzve bol navrhovateľ informovaný, že súdny poplatok sa uložil v zmysle pol. 7a sadzobníka a že poplatková povinnosť vznikla podaním dovolania. Súd prvého stupňa poplatok za dovolanie vo výške 40 eur určil v zmysle § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch. Zároveň poznamenal, že dovolacie konanie je samostatným konaním, a preto nie je možné poukazovať na prechodné ustanovenia § 18ca zákona, nakoľko dovolacie konanie začalo dňa 15.08.2014 podaním dovolania na súd, a preto bolo na mieste uložiť súdny poplatok, keď konanie začalo až po účinnosti zákona. Poplatková povinnosť za podanie dovolania nie je uvedená v prílohe Zákona o súdnych poplatkoch ako samostatný typ úkonu, resp. konania s uvedením výšky súdneho poplatku, ale je vyjadrená všeobecne v § 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 5 ods. 1 písm. a) zákona. Súd prvého stupňa teda postupoval v medziach zákona, a nakoľko súdny poplatok navrhovateľ za dovolanie neuhradil, súd prvého stupňa konanie v zmysle § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch zastavil. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd vyrubil súdny poplatok za dovolanie podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb., pričom podľa tejto položky sadzobníka sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Spoplatneniu teda podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie, a pod. Poukázal pritom na dôvodovú správu k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Zdôraznil, že podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Navrhovateľ nemôže byť preto vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Odvolal sa pritom na právne závery Najvyššieho súdu SR v rozsudku z 29. 03. 2007 sp. zn. 4 Cdo 39/2007, podľa ktorých za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (sadzobník súdnych poplatkov) sa súdne poplatky nevyberajú, poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy. Navrhovateľ mal ďalej za to, že v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľovi bola teda v rozpore so zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR. Navyše podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012. V danom prípade bola žaloba podaná navrhovateľom pred 01.10.2012 a konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. Do 30.09.2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym postupom od poplatku vecne oslobodené. Tento záver potvrdil aj Okresný súd Komárno v uznesení sp. zn. 8C/842/2012 zo dňa 16.10.2013. S poukazom na uvedenú argumentáciu navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 10 ods. 1 OSP vec prejednal podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a po preskúmaní napadnutých rozhodnutí, výzvy a konania, ktoré im predchádzalo dospel k záveru, že napadnuté uznesenia je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

Navrhovateľ sa v konaní, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/106/2013 domáhal od odporcu náhrady škody a nemajetkovej ujmy, keď svoje nároky odvodzoval od nesprávneho úradného postupu súdu v konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 14Er/253/2011. Okresný súd Nitra rozsudkom zo dňa 06.11.2013 č. k. 10C/106/2013-74 návrh zamietol a odporcovi náhradu

trov exekúcie nepriznal. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 18.06.2014 č. k. 6Co/73/2014-93 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Následne súd prvého stupňa uznesením č.k. 10C/106/2013-101 zo dňa 17.07.2014 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie, ktoré navrhovateľ taktiež napadol odvolaním. Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podal navrhovateľ dovolanie doručené súdu dňa 15.08.2014. Výzvou zo dňa 25.08.2014 súd prvého stupňa vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania vo výške 40,- eur v lehote 10 dní od doručenia a zároveň navrhovateľa poučil, že ak nebude súdny poplatok v určenej dobe zaplatený, súd konanie zastaví. Predmetná výzva bola navrhovateľovi doručená dňa 04.09.2014. Aj proti výzve podal navrhovateľ odvolanie. Následne súd prvého stupňa vydal napadnuté uznesenie č.k. 10C/106/2013-146 zo dňa 23.09.2014, ktorým dovolacie konanie zastavil (rozhodnutie opätovne napadnuté odvolaním).

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len Zákon o súdnych poplatkoch) súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 prvej vety Zákona o súdnych poplatkoch v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 4 ods. 1 písm. k) citovaného zákona v znení účinnom do 30.09.2012, od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

V zmysle položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 01.10.2012, súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je 20,- eur.

Podľa § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd v zmysle vyššie citovaného ustanovenia konštatuje správnosť zistenia skutkového stavu súdom prvého stupňa a jeho správne právne posúdenie, preto v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenia napadnutých rozhodnutí bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Predmetom odvolacieho konania bolo ako prvé napadnuté uznesenie č.k. 10C/106/2013-101 zo dňa 17.07.2014, ktorým súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie, ktorý je 20,- eur podľa položky č. 7a) Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak poplatok v určenej lehote nebude zaplatený, bude ho súd vymáhať.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd vo vzťahu k námietke navrhovateľa týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu prvého stupňa o poplatkovej povinnosti dodáva, že táto nie je dôvodná. Argumentačne sa pritom stotožnil s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 294/2013 zo dňa 24.10.2013, v ktorom je uvedené, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa rovnako vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 OSP, v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 OSP.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol, že vyrubuje súdny poplatok za podané odvolanie, ktorý je 20,- eur podľa položky č. 7a) Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak poplatok v určenej lehote nebude zaplatený, bude ho súd vymáhať. V tomto prípade súd prvého stupňa uviedol z akého dôvodu poplatkovú povinnosť uložil, v akej výške a podľa akej položky. Stručné odôvodnenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti tak zodpovedá a vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia. Pri tvorbe súdneho rozhodnutia nesmie prevládať prílišný formalizmus.

Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa toho, že súdny poplatok sa platí za žalobu a nie za odvolanie, odvolací súd poukazuje na § 6 ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. V tomto prípade je podané odvolanie vo veci samej, preto bolo dôvodné súdny poplatok podľa rovnakej sadzby aj v odvolacom konaní vyrubiť.

Podľa § 18ca citovaného zákona, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov bola do sadzobníka včlenená novelou účinnou od 01.10.2012. Ustanovenie § 18ca je ustanovením intertemporálnym v súvislosti s účinnosťou novely zákona o súdnych poplatkoch č. 286/2012 Z.z. Aby sa toto ustanovenie chápalo správne, treba vychádzať z celého kontextu zákona o súdnych poplatkoch a použiť definíciu pojmu poplatkový úkon, ako aj vznik poplatkovej povinnosti a ostatnú terminológiu používanú zákonom. Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a to bolo začaté pred 01.10.2012, vyberajú sa poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012. V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom podľa § 1 ods. 1. Preto ak bolo odvolanie podané po 01.10.2012, aj keď samo konanie sa začalo pred 01.10.2012, použije sa právny stav účinný po 01.10.2012. Ide totiž o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým pred 01.10.2012.

Poplatkový úkon (§ 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch) vznikol poplatníkovi - navrhovateľovi, ktorý podal odvolanie (§ 2 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch) podaním odvolania (§ 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch), ktoré podal dňa 23.12.2013 a to vo výške 20,- eur, t.j. v rovnakej sadzbe ako vo veci samej, nakoľko bolo podané proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie ako vo výroku vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP.

Predmetom odvolacieho konania bolo aj uznesenie č.k. 10C/106/2013-146 zo dňa 23.09.2014. Na zdôraznenie správnosti tohto uznesenia odvolací súd iba dodáva, že definícia poplatníka je zakotvená v ustanovení § 2 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorého poplatníkom pri dovolaní je ten, kto podal dovolanie. Pokiaľ teda navrhovateľ podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, stal sa poplatníkom, ktorému podaním dovolania vznikla poplatková povinnosť (§ 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch) a to v rozsahu dvojnásobku ustanoveného súdneho poplatku v sadzobníku za návrh v zmysle § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch.

Aplikujúc preto ustanovenie § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, za situácie, ak nejde o prípady predpokladané odsekom 2 a poplatník súdny poplatok napriek výzve súdu v zákonnej lehote nezaplatil a bol o následkoch nezaplatenia poučený, súd konanie zastaví. Predmetné ustanovenie § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch je kogentným ustanovením, a teda za splnenia zákonom predpokladaných podmienok je súd povinný konanie zastaviť.

Navrhovateľ, ktorý podal dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 18.06.2014 č. k. 6Co/73/2014-93, si ako poplatník v zmysle ustanovenia § 2 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch nesplnil poplatkovú povinnosť, ktorá mu vznikla podaním dovolania (§ 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch), pričom súdny poplatok za dovolanie nezaplatil ani na výzvu prvostupňového súdu v určenej 10 dňovej lehote.

Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa súdny poplatok sa platí za žalobu a nie za dovolanie, odvolací súd poukazuje na § 6 ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. V tomto prípade je podané dovolanie proti rozhodnutiu vo veci samej, preto bolo dôvodné súdny poplatok vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku aj v dovolacom konaní vyrubiť.

V prípade podania dovolania za dovolacie konanie vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 zákona o súdnych poplatkoch až podaním dovolania, ktoré je poplatkovým úkonom podľa § 1 ods. 1 a ktorým sa začalo samostatné dovolacie konanie. Preto ak bolo dovolanie podané po 01.10.2012, aj keď samo konanie (začaté podaním návrhu) sa začalo pred 01.10.2012, aj v tomto prípade sa použije právny stav účinný po 01.10.2012. Ide totiž o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým pred 01.10.2012.

Poplatkový úkon (§ 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch) vznikol poplatníkovi - navrhovateľovi, ktorý podal dovolanie (§ 2 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch) podaním dovolania (§ 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch), ktoré podal dňa 15.08.2014 a to vo výške 40,- eur, t.j. vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku za návrh, nakoľko bolo podané proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej.

Pokiaľ si teda navrhovateľ ako dovolateľ svoju poplatkovú povinnosť v zákonnej lehote nesplnil ani na výzvu prvostupňového súdu napriek tomu, že o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku bol vo výzve poučený, súd prvého stupňa správne podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch konanie o dovolaní navrhovateľa zastavil, keďže nešlo o prípad predpokladaný v ustanovení § 10 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch. Odvolací súd preto aj toto uznesenie ako vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

V závere odvolací súd konštatuje, že odvolaním navrhovateľa proti výzve súdu prvého stupňa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie zo dňa 25.08.2014 sa odvolací súd nezaoberal a v tejto časti vracia vec súdu prvého stupňa bez rozhodnutia, pretože nešlo o rozhodnutie súdu, ale len o výzvu, preto nie je možné proti nej podať odvolanie. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch) je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplatenia súdneho poplatku splatného

podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, pričom následkom nezaplatenia súdneho poplatku je zastavenie konania (až proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné). Účelom výzvy totiž nie je uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie na jej nesplnenie. Sama povinnosť vyplýva zo zákona a je podmienkou pre to, aby súd mohol pokračovať v konaní. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku teda nie je rozhodnutím, neukladá sa ňou povinnosť účastníkovi konania, a nevzťahujú sa na ňu požiadavky kladené na obsahové a formálne náležitosti rozhodnutia (uznesenia).

Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti toho uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.